GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 202. Mercurĭ 11 (23) Septemvre. 1885.

Braşovŭ, 10 (22) Septemvre 1885.

Este suprinḑĕtorŭ a ceti aḑĭ în aceleaşĭ foi opoşiţiunale, carĭ redicau în slavă pe Tisza Kálmán pentru „mĕsurile energice" ce le-a luatŭ în contra „agitatorilorŭ" din sînulŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare, a ceti de pildă că guvernulŭ voiesce sĕ *potolĕscă entusiasmulŭ* naţionalŭ alŭ Maghiarilorŭ; că guvernulŭ dlui Tisza împedecă lăţirea mişcărei naţionale cultur-egylet-iste; că acestŭ guvernŭ „tórnă apă în focŭ, puindŭ pe ómenii, sĕi sĕ pledeze în contra şovinismului naţionalŭ". („Peşti Napló" dela 21 Sept. a. c.)

Ce sĕ întêmplatŭ pentru numele Domnului ca cei mai de frunte luptacĭ ai maghiarismului violentŭ sĕ redice o acusare atâtŭ de gravă în contra guvernului? N'a făcutŭ destulŭ acestŭ guvernŭ cultivândŭ şi nutrindŭ necurmatŭ pasiunile naţionale: fanatismulŭ şi orgoliulŭ Maghiarilorŭ?

Nimicŭ estraordinarŭ nu s'a petrecutŭ. O mică cértă în familiă. Asta e totulŭ.

Contele Albert Appony: a pişcatŭ puţintelŭ pe guvernŭ şi pe guvernamentalĭ în discursurile ce le-a adresatŭ de curêndŭ alegĕtorilorŭ şvabĭ din Bănatŭ, dênsulŭ a biciuitŭ volnicia cu care cei dela guvernŭ au interḑisŭ a se înfiinţa o reuniune economică în Bănatŭ, în interesulŭ micilorŭ proprietarĭ, luându-i pe aceştia în scutŭ, în fine n'a uitatŭ a face apelulŭ obicînuitŭ la simpatia „fraţilorŭ nemaghiarĭ" a cărorŭ patriotismŭ este aşa de multŭ înegritŭ de cătră nedumeriţii patrioţĭ dela guvernŭ,

E naturalŭ, că propaganda, ce-o face opoşiţiunea maghiară moderată între elementele opoşiţionale germane din Bănatŭ, nu le póte placé celorŭ dela putere. Ei, cari au întinsŭ aşa de tare córda în asuprirea naţionalităţilorŭ, se temŭ cu totŭ dreptulŭ, că la viitórele alegerĭ dietale fóia se va întórce în contra lorŭ. De aceea d-lŭ Tisza a datŭ semnalulŭ ca guvernamentalii *sĕ fiă mai cu tactŭ* în purtarea lorŭ faţă cu naţionalităţile şi Mauriţiu Jokai, celŭ mai popularŭ dintre mamelucii guvernului, a primitŭ însărcinarea de-a combate pe Apponyi, folosindu-se de aceeaşĭ metodă ca acesta şi pledândŭ în contra „şovinismului" şi pentru buna înţelegere între Maghiari şi Nemaghiari.

Este caracteristicŭ discursulŭ, ce l'a ţinutŭ Mauriţiu Jokai înaintea alegĕtorilorŭ sĕi din Caşovia. Se vede că scopulŭ lui este sĕ momĕscă din nou opiniunea publică din sînulŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare cu vorbe frumóse şi poetice. Cu tóte astea Jokai a disŭ multŭ mai multŭ decâtŭ sĕ pótă mistui marii maghiarsatorĭ dela „Pesti Naplo."

Dlŭ Iokai asigură pe alegatorii sĕi că dacă ei aḑĭ n'au banĭ, déca cerealele n'au nicĭ unŭ preţŭ şi necazurile economului dela ţéră suntŭ aşa de multe, causa suntŭ continuele înarmărĭ ce se facŭ în tóte statele Europei; ér causa pentru care se facŭ aceste înarmărĭ suntŭ naţiunile însuşĭ, uu domnitorii, este „*şovinismulŭ*" care a cuprinsŭ înimele naţiunilorŭ Europei şi le face pe tóte nenorocite.

Cu tóte că susţine aceste, d. Jokai négă că naţiunei maghiare i s'arŭ putea imputa că este şovinistă. Numai Românii, Slavii şi Germanii, carĭ combatŭ supremaţia maghiară suntŭ şoviniştĭ. „Dér, adauge d. Jokai, eu condamnŭ şovinismulŭ şi atuncĭ când este unguresců şi nu potŭ sĕ mergŭ cu amiciţia pentru naţionalitatea mea pănă acolo, unde începe asuprirea uuei alte naţionalităţĭ."

Aicĭ Jokai lasă a se înţelege, că mişcarea culturală a Maghiarilorŭ n'ar fi bine décă ar trece peste marginele têrêmului socialŭ, căcĭ „toleranţa" între popórele Europei va fi semnulŭ viitórei epoce.

Unŭ pasŭ spre acéstă epocă vede Jokai în hotărîrea studenţilorŭ dela universitatea din Clușiu ca sĕ înveţe româneşce. Elŭ crede că ar trebui sĕ urmeze şi alţii acestui esemplu şi în loculŭ limbei greceşcĭ mai line sĕ se înveţe limba română, sêrbă, slovacă ş. a.

Părerea din urmă a adusŭ pe şoviniştii dela „Pesti Napló" aşa de multŭ în focŭ încâtŭ ei acusă acum pe guvernŭ, că voiesce sĕ suprime entusiasmulŭ unguresců şi sĕ tórne apă în focŭ împedecândŭ mişcarea culturalu maghiară.

Intr'aceea totulŭ nu este decâtŭ unŭ jocŭ de cuvinte între opoşiţionalii şi guvernamentalii maghiarĭ. De vorbe ne-amŭ săturatŭ, amŭ voi sĕ vedemŭ odată „fapte" în sensulŭ „toleranţei" despre care a vorbitŭ Jokai.

UNIREA BULGARILOR

Unirea Bulgariei cu Rumelia orientală e faptŭ împlinitŭ şi acestŭ evenimentŭ e cu atâtŭ mai importantŭ cu câtŭ se întêmplă imediatŭ după întrevederea dela Kremsier, unde — celŭ puţinŭ aşa se ḑice, — se sigilase din nou pacea europénă. Cumcă unirea Bulgarilorŭ s'a făcutŭ, ne dovedesce

MANIFESTULŬ
Prinţului Alecsandru I.
cătră
TOTŬ POPORULŬ BULGARŬ

Noi, Alexandru I, prin graţia lui Dumneḑeu şi voinţa poporului Prinţŭ alŭ Bulgariei nordice şi sudice, după cum a hotărâtŭ poporulŭ meu la 6 ale lunei curente, vĕḑêndŭ că poporaţia r meliotă, după ce a rĕsturnatŭ guvernulŭ şi a instituitŭ guvernulŭ provisorŭ, M'a proclamatŭ în unanimitate Prinţŭ alŭ acestei provincii, în vederea binelui poporului, dorescŭ a uni cele două State Bulgare într'unulŭ singurŭ, pentru ca ele sĕ 'şĭ ajungă idealulŭ; recunoscŭ unirea ca faptŭ îndeplinitŭ şi primescŭ titlulŭ de prinţŭ alŭ celorŭ două Bulgarii de nordŭ şi sudŭ.

Primindŭ guvernulŭ acestei nouĕ provincii, declarŭ că viaţa, onórea, averea tuturorŭ locuitorilorŭ pacînicĭ, fără deosebire de religiă sĕu de naţionalitate, vorŭ fi apĕrate. S'au luatŭ mĕsurĭ pentru păzirea păcei; toţĭ cei ce vorŭ lucra contrarŭ acestora vorŭ fi urmăriţĭ cu asprime.

Credŭ că poporulŭ meu iubitŭ din cele două State balcanice, care aclamézá acestŭ mare evenimentŭ, va da sprijinulŭ sĕu pentru consolidarea actului sfintei unirĭ a celorŭ două Bulgarii. Credŭ că elŭ va fi gata la tóte silinţele şi sacrificiele pentru a apĕra unirea şi independenţa scumpei patrii.

Datŭ în vechea capitală Têrnova astăḑĭ, Duminecă, la 8 Septemvre 1885.

ALEXANDRU I.
Prinţulŭ Bulgariei-Unite.

Iată scirile cele mai nouĕ despre mişcarea din Bulgaria:

Ministrulŭ afacerilorŭ străine bulgarŭ a notificatŭ într'unŭ modŭ oficialŭ tuturorŭ representanţilorŭ străinĭ din Sofia, cumcă principele Alexandru I alŭ Bulgariei a primitŭ tronulŭ Rumeliei. — Se facŭ marĭ subcripţiunĭ în Bulgaria pentru causa naţională. Mulţĭ bulgarĭ au subscrisŭ câte 1000 lei. — Camera se va deschide imediatŭ. Toţĭ deputaţii se grăbescŭ a veni în Sofia. Se strîngŭ sume însemnate, se facŭ necontenitŭ ofrande pentru a subveni la o eventuală apĕrare a uniunei ţĕrilorŭ bulgare. In tótă Bulgaria oraşele suntŭ împodobite cu stégurĭ şi nóptea iluminate. Agitaţia este generală luândŭ pe fie-ce minutŭ proporţiunĭ mai considerabile.

Unŭ meetingŭ mare în locŭ deschisŭ, la care au luatŭ parte şi ţĕranii din împrejururĭ, s'a ţinutŭ în Sofia îndată după ce s'a aflatŭ lovitura din Filipopolŭ. Scopulŭ meetingului, la care au luatŭ parte câteva mii de ómenĭ, a fostŭ sĕ insiste pe lângă prinţulŭ Alexandru a accepta cu orĭ-ce preţŭ apelulŭ Rumelioţilorŭ şi a pleca imediatŭ sĕ ia tronulŭ. S'a strigatŭ de nenumĕrate-orĭ: *Trăiéscă Rumelia, Trăiéscă Bulgaria unită, Trăiéscă Regele Alexandru!* A fostŭ indiscriptibilŭ entusiasmulŭ poporaţiei, când s'a aflatŭ că prinţulŭ Alexandru plĕcă numai de câtŭ şi că s'a ordonatŭ mobilizarea armatei. Unŭ nou meetingŭ s'a ţinutŭ în Sofia Lunĭ.

Reservele bulgare tóte, fără deosebire de clasă, au fostŭ convocate. Deposite de arme se deschidŭ în tóte punctele de concentrare a voluntarilorŭ.

La meetingulŭ din Sofia au asistatŭ peste 10,000 de ómenĭ. In totŭ principatulŭ se ţinŭ mai multe meetingurĭ marĭ în acelaşŭ timpŭ şi în deosebite puncte ale oraşelorŭ. Agitarea cresce într'unŭ chipŭ ne mai pomenitŭ. Totŭ poporulŭ bulgarŭ este în picióre. Voluntarii se înscriu cu sutele. Cristovicĭ, guvernatorulŭ rĕsturnatŭ, a fostŭ trimisŭ la Sofia. Prinţulŭ Alexandru şi Caravelloff suntŭ aşteptaţĭ în Filipopole, ceilalţĭ membri ai guvernului vorŭ sosi în curêndŭ. Prinţului i se pregăteşte o primire strălucită. Entusiasmulŭ este în culme. Trupe şi legiunĭ de voluntarĭ au începutŭ sĕ sosĕscă. Din Şumla au pornitŭ acolo 2000 de ómenĭ.

Comunicaţiile telegrafice între Rumelia şi Turcia fiindŭ întrerupte prin distrugerea liniilorŭ, pănă în momentulŭ de faţă evenimentele din Filipopoli nu potŭ fi aflate în capitala Turciei. Póte vagŭ sĕ se cunóscă ceva; amĕnuntele însĕ nu e cu putinţă sĕ fi ajunsŭ pănă la Constantinopo'ŭ. Pórta n'a pututŭ fi informată decâtŭ erĭ sĕu celŭ mai curêndŭ alaltăerĭ nóptea pe linia cablurilorŭ italiene-grecescĭ, pe care telegramelorŭ le trebue 48 de óre ca sĕ ajungă la destinaţiă. — Vapórele din Varna au fostŭ oprite de a pleca la Constantinopolŭ.

In tóte bisericile din Bulgaria s'a oficiatŭ Duminecă unŭ „Te-Deum« solemnŭ spre a cere ajutorulŭ Provedinţei pentru reuşita cauzei naţionale. — Mişcarea trupelorŭ se urmează fórte activŭ. Se facŭ mereu înscrierĭ de voluntarĭ. Imediatŭ după darea manifestului, prinţulŭ Alexandru a plecatŭ din Têrnova spre Filipopoli. Detaşamente armate de legionarĭ *şi* de voluntarĭ pleacă necontenitŭ spre Rumelia. Bulgarii declară că suntŭ gata sĕ móră cu prinţulŭ lorŭ pentru unire, şi chiamă în ajutorŭ pe Ţarulŭ Rusiei şi pe poporulŭ sĕu. — Ofiţerii şi voluntarii pleacă în mare numĕrŭ din Petersburg, Moscva şi alte puncte cătră Bulgaria.

Planulŭ rĕsturnării guvernului s'a executatŭ cu o deosebită inteliginţă, repeḑiciune şi dignitate. Se ḑice că d. Stransky a fostŭ sufletulŭ acestei mişcărĭ.

Intre Rumelioţĭ şi Bulgarĭ este cea mai deplină înţelegere. Tóte partidele au fusionatŭ. Entusiasmulŭ este universalŭ şi imensŭ. Toţĭ suntŭ gata la orice sacrificii: bărbaţĭ, femei şi copii suntŭ gata mai bine sĕ móră decâtŭ sĕ renunţe. — S'a hotărîtŭ ridicarea în mase pentru toţĭ ómenii dela 18 pănă la 40 de anĭ. — O deputaţiune a plecatŭ spre a întêmpina pe prinţulŭ Alexandru, care este aşteptatŭ din momentŭ în momentŭ şi care vine însoţitŭ de trupe.

Liniile telegrafice, drumulŭ de ferŭ, căile tóte de comunicaţiă sunt ocupate de ofiţerĭ bulgarĭ şi rumelioţĭ. Miliţienĭ şi vontarĭ, bine armaţĭ şi comandaţĭ, au plecatŭ la fruntaria turcească.

Bulgaria şi Rumelia unite potŭ opune Turciei 150 000 ómenĭ, afară de voluntarĭ. — Representanţii marilorŭ puterĭ parŭ a privi într'unŭ modŭ favorabilŭ mişcarea de resurecţiă a Bulgarilorŭ.

Prinţulŭ Alexandru a trecutŭ Balcaniii şi a durmitŭ în Kazanlicŭ. Poporaţiunea îlŭ întêmpină pretutindenĭ cu unŭ entusiasmŭ nedescriptibilŭ. — Studenţii Bulgarĭ din Odessa au telegrafatŭ ministrului Caravelof la

Sofia, că suntŭ gata a pleca în Rumelia pentru apĕrarea patriei.

In casarmele și arsenalele turcescĭ se desfășură o activitate extraordinară. Vasele cuirasate se repară în pripă. Unŭ mare numĕrŭ de mecanicĭ englesĭ s'au luatŭ în serviciulŭ Porții pentru aranjarea și complectarea materialului de rĕsboiu. Vasulŭ cuirasatŭ »Hemidie,« comandatŭ în Englitera, a sositŭ aicĭ; acestŭ vasŭ și armătura lui au dimensiunĭ formidabile.

Prin unirea Bulgariei, care are o poporațiune de 2.007,919 locuitorĭ, cu Rumelia orientală, care are o poporațiune de 815,946 locuitorĭ, poporațiunea Bulgariei unite numĕră 2.823,865 locuitorĭ. Fiindŭ că prințulŭ Bulgariei a ordonatŭ mobilisarea armatei, va puté ridica, în casŭ când s'ar întrebuința pentru ocuparea Rumeliei ostice, 24 batalióne infanteriă, 9 escadróne cavaleriă și 12 baterii de artileriă cu 96 tunurĭ. Miliția ostrumelică numĕră cam 12 batalióne.

Sultanulŭ are nemijlocitŭ două corpurĭ de armată la disposițiune, celŭ dintêiu corpŭ (de gardă) în Constantinopolŭ și celŭ d'alŭ doilea corpŭ în Adrianopolŭ. Fiecare din aceste corpurĭ se compune din două divisi-avêndŭ împreună 28 batalióne infanteriă, 24 escadróne cavaleriă și 12 baterii artileriă, așa că dacă Pórta ar fi lăsată în voia ei de către puterile europene, sĕ împedece unirea prin puterea armelorŭ, ar puté întra în Rumelia ostică cu 56 batalióne, 48 escadróne și 24 baterii. Afară de asta ar puté Turcia sé aducă în contra Rumelioțilorŭ și parte din corpulŭ de armată alŭ treilea din Monastir (Bitolia). In Asia mai are, după noua organisare a armatei, încă patru corpurĭ. Pe lângă acestea vinŭ milițiile ântêia și a doua chemare.

ESPULSAREA ARDELENILORŬ.

„Galații“ publică următórele rêndurĭ:

Protestămŭ cu energiă contra acestui actŭ de... vasalitate. Protestămŭ cu energiă contra acestei tendințe către tiraniă, ce manifestă guvernulŭ ḑisŭ liberalŭ, în o țéră cu libertățĭ publice garantate tuturorŭ Românilorŭ. Căcĭ ce? Transilvănenii espulsațĭ nu suntŭ ei óre mai românĭ de câtŭ liftele de stăinĭ carĭ, prin tóte mijlócele, combatŭ interesele naționale? Décă guvernulŭ nostru, ḑisŭ liberalŭ, crede că a găsitŭ nouă viĕță în pactisarea cu liftele cele mai străine contra frațilorŭ românĭ, se înșélă amarŭ. Deplângŭ guvernulŭ pentru acestŭ actŭ de umilință și îngenunchiare către streinĭ, ne mai auḑitŭ, protestămŭ încă odată contra mĕsurei de espulsiune ce s'a luatŭ...

Vestea espulsării din țéră a Românilorŭ transilvănenĭ a produsŭ în orașulŭ nostru o indignațiune peste putință de descrisŭ. Scirea s'a rĕspânditŭ în orașŭ cu iuțéla fulgerului, și nu era cetățênŭ de orĭ-ce credință și cu orĭ-ce vederĭ, care sĕ se pótă stăpâni d'a nu-și manifesta scârba în fața acestei jóse umilințe a guvernului liberalŭ d. I. Brătianu, cum și durerea despre modulŭ cum se calcă în picióre libertățile nóstre cele mai sacre și se ia în bătaiă de jocŭ drepturile ce legile țĕrii acórdă fie-cărui cetățênŭ.

„Posta“ publică în capulŭ fóiei:

Asociămŭ și noi protestările nóstre cu ale confrațilorŭ din capitală contra necualificabilei mĕsurĭ luate de guvernŭ....

Din orĭ-ce punctŭ de vedere vomŭ esamina cestiunea, nu putemŭ ajunge decâtă la acéstă conclusiune: S'a violatŭ Constituțiunea, s'a tăvălitŭ în noroiu dinaintea străinului demnitatea țĕrii. D. Brătianu și ai sĕi, însușĭ Regele sĕ bage bine de sémă la ce facŭ. Suntŭ lucrurĭ cari potŭ chiar pe acestŭ docilŭ și nesimțitorŭ poporŭ, sĕ-lŭ facă sĕ se misce!

„Vocea Covurluiului“ scrie unŭ articulŭ de fondu din care estragemŭ:

Faptulŭ espulsiunii în blocŭ din țéra a mai multorŭ Românĭ transilvĕnenĭ este atâtŭ de gravŭ, încâtŭ trebue sĕ pună pe gândurĭ pe orĭ-ce Românŭ ce își iubesce țéra. Guvernulŭ nostru a trecutŭ orĭ-ce marginĭ. Astăḑi a alungatŭ pe nisce Românĭ; mâne va veni rêndulŭ sĕ lovéscă pe Românii din țéră în libertățile nóstre publice, și trebue sĕ sărimŭ cu toțiĭ spre a le apĕra....

Ungurii își facŭ școlĭ în téra nóstră, ḑiare, societățĭ de maghiarisare, ne maghiariséză chiar sate întregĭ, precum e în susulŭ Moldovei, și nimenĭ nu-i supĕră, nimenĭ nu-i espulséză; Românii însă suntŭ espulsațĭ.

De aceea noi, ridicêndu-ne cu tótă energia în contra acestei mĕsurĭ, desaprobândŭ panta despotică spre care este împinsă țéra prin actele guvernului d-lui Brătianu, vomŭ rĕmânea neclintițĭ supt drapelulŭ principiilorŭ liberale, dér nu-i vomŭ putea nicĭ odată da consimțĕmêntulŭ și concursulŭ nostru pe calea fatală spre care începe a duce țéra...

„Gazeta Săténului“ scrie:

In momentulŭ d'a trage ḑiarulŭ o veste rea ne veni din Bucuresci: d. Al. Ciurcu, directorulŭ ḑiarului »L'Indépendance roumaine,« părintele sĕu, și d-nii G. Ocășénu, G. Săcășénu, I. Droc-Bănciulescu și Cornénu, toțĭ Românĭ din Transilvania, suntŭ espulsațĭ din țéră. Protestămŭ cu indignațiune!

„Patria“ ḑice:

Astĕḑĭ, pe la 12½ óre din ḑi, amŭ primitŭ din Bucurescĭ acéstă surprinḑĕtóre telegramă: (urméză telegrama trimisă de d. Vintilă Rosetti.) Cetind'o, amŭ rĕmasŭ uimițĭ unŭ momentŭ; apoi amŭ credutŭ că confrații noștri suntŭ victima unei erorĭ — fiindcă cele cuprinse în telegramă suntŭ de o așa natură, încâtŭ nu poțĭ sĕ credĭ că guvernulŭ românescŭ — orĭ-care ar fi elŭ — póte sĕ comită asemenea enormitățĭ revoltătóre. Suntemŭ dușmanĭ acestui regimŭ pentru multe grave motive — dér orĭ-câtŭ de mare este repulsiunea ce ne inspiră, totușĭ amŭ statŭ la îndoială sĕ credemŭ că elŭ póte merge până aci. După 2 óre au sositŭ ḑiarele din capitală — celŭ dintêiu care l'amŭ deschisŭ a fostŭ „L'Indép.roum.«, și étă ce am cetitŭ: (urméză scrisórea d-lui Ciurcu.) Așa cetitorule, că cetirea acestei protestărĭ te revoltă de indignare? Câtŭ pentru noi, mărturisimŭ că nu mai avemŭ cuvinte spre a califica pe acei ce guverneză astăḑĭ România.

Ne grăbimŭ a declara, că unimŭ din inimă protestările nóstre cu acele ale confrațilorŭ din Bucurescĭ. Suntemŭ siguri că o asemenea înjosire nu va fi primită cu indiferință de opinia publică — într'o țéră care a fostŭ generósă și ospitalieră nu numai față cu strĕinii de tóte némurile.... ș'acum frații nostri, Românĭ adevĕrațĭ, sĕ nu mai pótă găsi adăpostŭ pe pĕmêntulŭ acestei țĕrĭ....

„Lupta“ scrie:

Guvernulŭ.... a comisŭ unŭ actŭ nedemŭ.... Acestŭ guvernŭ.... tăvălesce în noroiu numele de Românŭ și ne degradéză în ochii lumei. Trebue sĕ protestămŭ și sĕ strigămŭ tare că între.... guvernŭ și între țéră nu este absolutŭ nicĭ o legătură, că țéra și guvernulŭ sunt două lucrurĭ cu totulŭ deosebite. Acestŭ guvernŭ este țéră în la înălțimea d-rului Popovicĭ din Ungaria.... Cetățenii carĭ mai au o scânteiă de demnitate sĕ se adune, sĕ se concerteze și sĕ ia orice mĕsurĭ pentru a mătura dela cârma statului acestŭ guvernŭ.

„Orientulŭ Românŭ“ publică unŭ articulŭ de fondŭ din care estragemŭ:

In fața acestui actŭ, prin care se sdrobesce spiritulŭ de ospitalite de care de veacurĭ s'au bucurat strĕinii necum Românii în țéră la noi, nu putemŭ de câtŭ a regreta de povârnișulŭ pe care a alunecatŭ guvernulŭ d-lui Ioanŭ Brătianu, făcêndu-ne datoria de a-i aminti că Românii au primitŭ o lovitură în inima lorŭ față cu espulsarea a 6 Românĭ de pe teritoriulŭ țĕrii nóstre, ci că va veni unŭ timpŭ când subscriitorii acestui decretŭ de expulsare se vorŭ căi prea multŭ, că și-au căutatŭ sprijinŭ în simpatia streinilorŭ în locŭ de a Românilorŭ.

„Imparțialulŭ“ scrie unŭ articulŭ de fondŭ, din care luămŭ următórele părțĭ:

O crimă neertată contra naționalității s'a comisŭ de guvernŭ. Aceea crimă, care va păta analele guvernului actualŭ, este a expulsiunei din țéră a șése Românĭ, frațĭ de ai noștri....

Dacă România va avea a imputa vre-o dată o greșélă neertată guvernului actualŭ, aceea greșélă va fi de sigurŭ espulsiunea acestorŭ frațĭ, urmată după intervenirea și sub presiunea Austro-Ungariei, eterna nóstră inamică.

„Poporulŭ“ scrie între altele:

Guvernulŭ a comisŭ crima de a expulsa neamulŭ sĕu chiar pentru interesulŭ străinŭ, și iată ce-lŭ face încă odată odiosŭ.... Pe rêndŭ caută a ne aștepta fiecare la cele mei monstruóse și mai nepermise disposițiunĭ guvernamentale privitóre la persóna sa.... Nu vĕ credețĭ fiecare amenințatŭ prin sacrilegiulŭ comisŭ cu gonirea din țéră a celorŭ șése Românĭ? Deșteptați-vĕ! Deșteptați-vĕ!

„Veteranulŭ“ scrie între altele:

Nu este Românŭ din unŭ colțŭ alŭ României, care sĕ nu simpatiseze de frații noștri de acelașĭ sânge, ce suntŭ asuprițĭ și cărora li se interḑice a-șĭ clădi scolĭ, li se interḑice până chiar a danța danțurile naționale....

Nu scimŭ dacă procederea guvernului față de aceștĭ Românĭ (cei espulsațĭ) a fostŭ impusă de streinĭ, dar scimŭ că ea este contrară legei din 1881, care privesce numai pe vagabonḑii streinĭ, pe când aceștĭ Românĭ își aveau fiecare ocupația și domiciliulŭ lorŭ stabilŭ. ....Noi plângemŭ țara care astăḑĭ, după ce a luptatŭ pentru libertatea sa, este silită a lăsa guvernulŭ sĕu a se supune unei influențe streine.

„Deșteptarea“ în primulŭ sĕu articulŭ scrie între altele:

Pe când jidovii năvălescŭ ca hordele barbare pe fiecare ḑi în nenorocita nóstră patriă, protegiațĭ de administrațiă, de justițiă, de advocațĭ, de episcopĭ, de deputațĭ, de senatorĭ și de guvernŭ, îmbogățindu-se prin falimente fraudulóse, sfișiindŭ și profanândŭ tóte legile; Românii, din patria lorŭ, din căminulŭ lorŭ, smulșĭ de lângă părinții, soțiile și copilașii lorŭ suntŭ isgonițĭ în țĕrĭ streine, pentru că au cugetatŭ, pentru că au simțitŭ românesce....

„Deșteptarea« veștejindŭ acéstă înjosire a guvernului — ridicatŭ la putere de Românĭ, iar nu de streinĭ, — protestéză energicŭ în contra espulsării din țéră a... Românilorŭ din Transilvania.....

Protestărĭ unanime sĕ se ridice din tóte unghiurile țĕrei, și cu unŭ glasŭ sĕ repetămŭ dala o margine până la cealaltă a României: Josŭ guvernulŭ!..... Trăiască Libertatea!....

„Românulŭ“ scrie:

In momentulŭ d'a se urca proscrișii în trenŭ, li s'au îmânatŭ următórele rêndurĭ din partea soției lui C. A. Rosetti:

»Maria Rosetti vĕ strînge mâna cu simpatiă și speranță. La revedere!«

„Românulŭ« și-a asiguratŭ colaborațiunea d-lui G. Ocășanu. Proscrisulŭ ne va trămite în fiecare sĕptĕmână o Cronică sciințifică în felulŭ celorŭ pe care le publica în »România Liberă,« și din când în când corespondențe politice din Paris

D-nii Ocășeanu, Sĕcășeanu și Droc Bănciulescu se vorŭ stabili în Paris. D-nii Ciurcu, tatălŭ și fiulŭ, și d. Corneanu se vorŭ opri la Rusciucŭ.

D. Al. Ciurcu a făcutŭ, înainte de plecare, o scurtă aparițiune prin culuarile Curții de apelŭ. Unŭ grupŭ strânsŭ s'a alcătuitŭ în giurulŭ sĕu arătându-i fiecare simpatiele sale și fiindŭ cu toții indignațĭ de purtarea guvernului.

Printre advocații Curții de apelŭ în câteva ore s'a subscrisŭ pentru cei espulsațĭ o sumă relativŭ mare.

La gara de Nordŭ, puținŭ nainte d'a pleca trenulŭ, d. Moruzzi, prefectulŭ poliției, luândŭ la o parte pe d. Al. Ciurcu i-a spusŭ următórele cuvinte, pe care le reproduce »L'Indép. roumaine:«

„D. I. C. Brătianu m'a însărcinatŭ sĕ țĭ spunŭ, că aflândŭ că te temĭ sĕ fii arestatŭ în Bulgaria, s'a dusŭ la agintele diplomaticŭ alŭ acelei țĕrĭ, d. Natcevicĭ, care i-a declaratŭ că n'ai a te teme întru nimicŭ. Agintele Bulgariei a adăogatŭ, mi-a spusŭ președintele consiliului, că décă Austro-Ungaria chiar v'ar reclama, guvernulŭ sĕu nu va face infamia d'a vĕ goni de pe teritorulŭ sĕu.«

D. Brătianu a trebuitŭ sĕ priméscă acéstă palmă, dată de representantulŭ Bulgariei, care i-a spusŭ în față că a făcutŭ o infamiă!

SCIRILE ḐILEI.

Ni se scrie din Bucurescĭ, că la 8 Septemre v. comitetulŭ Societății »Transilvania« ținêndu-șĭ ședință, a găsitŭ cu cale a conferi stipendiulŭ vacantŭ, pentru ocuparea căruia a fostŭ publicatŭ concursŭ, tênĕrului de 20 de anĭ *Demetriu Axente* din Frâua, comit. Tĕrnavei marĭ, care a maturisatŭ în Blașiu în anulŭ curentŭ, orfanŭ de părințĭ și fără nicĭ o avere luptândŭ cu multe neajunsurĭ până a terminatŭ liceulŭ.

—0—

Câteva spice de neghină din Chiorŭ. Sub titlulŭ acesta ni se comunică următórele: »La balulŭ arangiatŭ pentru cultur-egylet-ulŭ din Clușiu în Bertezŭ (Berkesz) au luatŭ parte și câți-va Românĭ (de origine), vĕ trimitŭ titlulŭ lorŭ: Indre Bella, Drágos Pál, Rácz Irimie, Indre László, Hosszu Elek, Marcu Jakab, Szabó Agoston și Kotocz Atanasŭ, fiiulŭ bravŭ alŭ protopopului din Șomcuta mare. Așa se află scrise aceste nume în nr. 36 din »Szatmár-megyei közlöny«. Toțĭ cei amintițĭ au plătitŭ mai multŭ decâtŭ taxa biletului.«

—0—

Partida independențilorŭ maghiarĭ din Cașovia a datŭ în onórea ḑilei nascerei lui Kossuth, 19 Septemvre n., unŭ banchetŭ strălucitŭ la care s'au ridicatŭ toaste pentru Kossuth, Irányi și pentru independența Ungariei. E clarŭ că aceste toaste suntŭ revoluționare și îndreptate în contra instituțiunilorŭ esistente dualiste. Ce facŭ procurorii? Orĭ suntŭ așa de multŭ ocupațĭ cu căutarea proclamației pretinse »irredente«?

—0—

Direcțiunea asociațiunei naționale aradane pentru literatura și cultura poporului românŭ s'a întrunitŭ Joia trecută în ședință ordinară sub presidiulŭ dlui directorŭ primarŭ Ioan Beleșiu. Dintre obiectele pertractate și resolvite cu acéstă ocasiune notămŭ, că spre a póté conlucra asociațiunea și nemijloculŭ la rĕspândirea gustului literarŭ — direcțiunea a luatŭ conclusulŭ de a arangia unŭ ciclu de conferințe literare avisându-se biroulŭ a a presenta la proxima ședință programulŭ acestorŭ conerifnțe. — Conferințele promitŭ a fi de unŭ deosebitŭ interesŭ pentru publiculŭ nostru, deórece, precum se spune »Bisericei și Școlei,« și-au oferitŭ deja concursulŭ lorŭ mai toțĭ bărbații noștri de litere din Aradu.

—0—

De câteva ḑile se află în Linz, în serviciulŭ militarŭ la batalionulŭ 26 de vênătorĭ, unŭ prințŭ muntenegreanŭ, fratele princesei Milena din Muntenegru. Elŭ a depusŭ jurĕmêntulŭ sub stégŭ pentru serviciulŭ de

trei anĭ. Dórme în casarmă cu ceilalţĭ soldaţĭ pe patŭ cu saltea de paie, mănâncă la ordinarŭ (menage) şi pórtă haine cazone (comiss), vrêndŭ sĕ înveţe serviciulŭ din fundamentŭ.

—o—

„Voinţa Naţională" protestéză în fine şi ea, cu litere marĭ în totŭ latul paginei prime, dar nu în contra espulsării Ardelenilorŭ, ci în contra evenemintelorŭ din Bulgaria şi Rumelia.

—o—

Cetimŭ în »Romănulŭ«: »Am spusŭ că translatorulŭ dela ministerulŭ de esterne ar fi demisionatŭ. Complectămŭ informaţiunea nóstră, anunţăndŭ că i s'a cerutŭ demisiunea pentru motivulŭ *că este Transilvănênŭ!!!*« — Noi am recomânda guvernului sĕ numéscă în loculŭ Transilvăneanului pe unulŭ din cei doi jidovĭ: séu pe celŭ din strada Gabrovenĭ, séu pe celŭ din direcţia căilorŭ ferate, care şi-a căştigatŭ merite denunţăndŭ pe d. Corneanu, tată de familiă, că a comisŭ »crima« de a fi cetitŭ proclamaţia.

LUPTELE ROMÂNILORŬ SĂTMĂRENĬ

Justitia est regnorum fundamentum.

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ a da locŭ în preţuita »Gazetă« rêndurilorŭ următóre, ca sĕ fiă informatŭ pe deplinŭ publiculŭ romanŭ despre lupta curagiósă ce o pórtă Românii Sătmărenĭ în contra curentului şovinisticŭ şi călcătorŭ de legĭ, ba sĕ védă că Romănii suntŭ aceia, carĭ luptă pentru susţinerea şi intemeierea ordinei legale contra rĕsvrătitorilorŭ. Étă prin ce au voitŭ marii patrioţĭ a-şĭ ridica culme la fărădelegĭ, în contra cărora sĕ servéscă de. deslușire următórele:

»Estrasŭ. Din protocolulŭ conferinţei preoţescĭ a tractului v.-protopopescŭ a Seinilorŭ ţinută la 6 Sept. 1885. Cetindu-se ordinaţiunea respective decisiunea onor. comitetŭ comitatensŭ cu data 10 Iuliu a. c. Nr. 1154, prin care se impune preoţilorŭ ca conducĕtorilorŭ matriculelorŭ, ca pe basa art. de lege XLIV din 1868 § 16 în viitorŭ estrasele matriculare în treburĭ orfanale *nu românesce ci în limba maghiară* sĕ le estrădea, căcĭ la din contră vorŭ fi pedepsiţĭ până în 50 fl. nu numai, ci vorŭ fi rĕspundĕtorĭ şi pentru paguba ce ar obvenĭ din causa întărdierei lăsământului.«

Pertractăndu-se acestŭ obiectŭ cu tótă seriositatea recerută »sine ira et studio« s'a decisŭ cu votŭ unanimŭ că, din următórele motive: 1. *Că s'a delăturatŭ* superioritatea nóstră competentă, adecă episcopia. 2. *Că § 16* alŭ art. de lege XLIV din 1868 értă ca arătările oficióse ale comunităţilorŭ religionare sĕ se pótă face nu numai în limba maghiară ci şi în cea maternă. 3. Că estrasele se facŭ în acea formă şi limbă cum e scrisŭ originalulŭ, cum e datina şi la cărţile funduare. 4. Că nicĭ legea suscitată, nicĭ codicele penale ale statutului nostru nu impune pedépsă bănéscă pentru estrădarea estraselorŭ matriculare române. 5. Că diregĕtorii aleşĭ şi plătiţĭ în urma legei suscitate suntŭ avisaţĭ la cunóscerea limbei poporaţiunei, pentru care servescŭ;

Se însărcinéză M. O. D. Alesiu Berinde adm. v. prot. tract., ca pe basa acestora pe calea sp. comitetŭ comitatensŭ sĕ însinue apelaţiune la In. Ministerŭ de Interne în contra decisiunei amintite, cerĕndŭ nulificarea acesteia. Totŭ odată sĕ se notifice acéstă împrejurare şi Illustr. Séle d-lui Episcopŭ diecesanŭ Dr. Ionŭ Szabó, precum şi celorl'alte oficii protopopescĭ din comitatulŭ Ilba, la 7 Sept. 1885.

Prin acestŭ protestŭ atâtŭ de legalŭ s'a adusŭ în ferbere tótă céta marilorŭ patrioţĭ, ei vérsă focŭ, cugeţĭ că suntŭ cremene şi protestulŭ acesta lovesce schintei di ei cu mai mare vehemenţă ca amnarulŭ, e témă că toţĭ se vorŭ aprinde şi vorŭ trebui sĕ călĕtoréscă la Lipot-mezö, unde vorŭ afla o duşe rĕcoritóre. Intre altele ḑice fóia oficiósă »Szatmar megyei Közlöny,« că Dr. Lucaciu ar fi care şi-a făcutŭ apostolĭ şi că preoţii tractului Seinĭ suntŭ discipulii lui.

Că ai cui discipulĭ suntŭ nu scimŭ, dér. scimŭ că suntŭ Românĭ şi lucră în contra fărădelegilorŭ şi absurdelorŭ machinaţiunĭ ungurescĭ. Aşteptămŭ cu nerăbdare sĕ vedemŭ pe arena de luptă pe toţĭ protopopii din comitatulŭ Sătmarului, căcĭ toţĭ suntŭ fii aceleiaşĭ mame şi toţĭ se împărtăşescŭ de comorile naţiunei române, pentru a cărei apĕrare sĕ stea gata atuncĭ când e lipsă. Toţĭ au juratŭ că vorŭ apĕra drepturile bisericei cu periclitarea vieţei orĭ în carĭ împrejurărĭ; asta încă ţintesce a lovi biserica nóstră décă însĕ ni se mai concede a cânta şi servi liturgia românesce, pentru ce sĕ ni se demânde a nu folosi aceaşĭ limbă şi în afacerile scripturistice; décă ne oprescŭ a da estrase române, prin acésta indirectŭ îşĭ batŭ jocŭ de aceea limbă în care ne rugămŭ la atotŭ puterniculŭ şi ne putemŭ aştepta şi la alte şicane, décă nu vorŭ lupta spre nimicirea acesteia.

E dreptŭ că celŭ ce lucră astăḑĭ pentru interesele naţiunei sale e rĕu patriotŭ după principiile scrintite dominante; însĕ tóte insinuările de apostolĭ daco românĭ suntŭ onórea acelora pe carĭ îi privescŭ, numai durere că avemŭ încă puţinĭ apostolĭ. Ar fi fórte de doritŭ ca toţĭ inteligenţii din comitatulŭ Satu-mare sĕ fiă apostolĭ în cerculŭ lorŭ, apoi lucre rĕsvrătitorii cătŭ vorŭ voi cu societăţĭ de maghiarisare, védă la ce vorŭ ajunge. Durere că mai suntŭ unii carĭ se ḑicŭ a fi Românĭ, dar nu lucră românesce şi cum se teme creştinulŭ rĕu de a face cruce înaintea păgânilorŭ, aşa se temŭ şi aceştia a sta faţă cu eroii ḑ'lei, deşi puţinŭ bine primescŭ din partea acelora.

Sĕ trecŭ acum la altŭ obiectŭ: In 12 a l. c. s'a ţinutŭ adunarea societăţii de cultură »Szechényi Tarsulat" în Carei, unde s'au vorbitŭ multe, ba 7 fruntaşĭ s'au fotografatŭ pentru ca posteritatea sĕ cunóscă figurile minunate, la numĕrŭ 7: cele şépte rănĭ, cele şépte plăgĭ ale Egiptului etc. In causa acésta vĕ dau informaţiunĭ ḑiarele lorŭ locale ce vi le acludŭ. *Argus.*

Mĕsura cu care se mĕsură la noi.

Dela unŭ prenumerantŭ alŭ fóiei nóstre primimŭ următórele rênduri cu privire la condamnarea d-lui advocatŭ Patiţa din Alba-Iulia:

Stimate Domnule Redactorŭ!

Din incidentulŭ sentinţei aduse contra domnului advocatŭ R. Patiţa, pentru că a vêndutŭ romanulŭ »Horea«, am onóre a-ţĭ trimite aci poesia lui Petöfy Sandor întitulată: *„Ausztria"*.

Acéstă poesiă şi mai multe altele de calibrulŭ şi de conţinutulŭ acesteia precum suntŭ: *„Akasszátok föl a Királyokat," „Mit nem beszel az a német«, „Itt a nyilam, mibe löjjem«*, se află tipărite în colecţiunea tuturorŭ poesiilorŭ susnumitului poetŭ maghiarŭ, *edate la anulŭ 1882 în Budapesta prin societatea Atheneului de acolo*

Colecţiunea acésta de poesii se află de *vênḑare în tóte librăriile din Ungaria.*

Eu nu cunoscŭ romanulŭ »Horea,« căcĭ n'am avutŭ fericirea de a-lŭ ceti până acuma, dar pe lângă tóte nu credŭ că acela sĕ fiă aşa plinŭ de dinamită şi de petarde ţintite asupra Impĕraţilorŭ Austriei şi prin urmare şi asupra actualului rege alŭ Ungariei, precum este plină de acestea poesia aci alăturată „Austria«, în care laureatulŭ poetŭ ungurŭ nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ nu ḑice cătră Impĕraţii Austriei, decâtŭ că suntŭ haramĭ şi tâlharĭ (Ti biboros haramiak, Ti Koronazott tolvajok?

Şi óre cum de totuşĭ librarii din Ungaria potŭ vinde astfelŭ de poesii scrise spre vătămarea Impĕraţilorŭ Austriacĭ şi prin urmare acuma şi a Regelui Ungariei fără de a fi urmăriţĭ şi pedepsiţĭ?

Ce ḑicĭ domnule Redactorŭ la acésta?

Ce sĕ ḑicemŭ? Dóră o scie şi copii de ţiţă, că aḑĭ Ungurului îi este ertatŭ ceea ce Românului i se atribue de crimă şi de trădare!

Nu numai *poesiile revoluţionare* ale lui *Petöfi* se vêndŭ aḑĭ prin tóte librăriile, ci şi *scrierile revoluţionare* ale lui *Kossuth*, în a cărorŭ prefaţă se insultă, ba se face o agitare formală în contra dinastiei habsburgice.

Câtŭ pentru romanulŭ „Horea", elŭ nicĭ că se póte asemĕna cu scrierile memorate, căcĭ tractéză lucrurĭ ce s'au petrecutŭ înainte cu o sută de anĭ şi nu cuprinde decâtŭ date istorice din istoria lui Densuşianu, (a cărei vênḑare în ţéră e autorisată.) îmbrăcate în haină de dialogŭ şi poveste. Cu tóte acestea se persecută ómenĭ onorabilĭ, pentru că au vêndutŭ câte-va esemplare din acestŭ romanŭ, care nicĭ măcarŭ opritŭ n'a fostŭ.

Dér ce sĕ-i facĭ? Aşa mergŭ lucrurile în era strălucită a „liberalismului unguresců". Cu altă mĕsură se mĕsură Ungurului şi cu alta Românului!

PERCHISIŢIUNI DOMICILIARE.

Voila, 17 Septemvre 1885.

Domnule Redactorŭ! Erĭ, pre la 2 óre după améḑĭ, ne pomenimŭ cu subjudele regiu Apáthi Gyula din Făgăraşŭ, însoţitŭ de doi gendarmĭ, unŭ scriitorŭ şi judele comunalŭ cu „înaltŭ ordinŭ" judecătorescŭ, că au de a face învĕţătorului adj. Nic. Popŭ dela acéstă scólă »perchisiţiune domiciliară şi personală," căcĭ e bănuitŭ de trădătorŭ etc....

Inmânându-se ordinulŭ învĕţătorului respectivŭ, se începe „perchisiţiunea" care a duratŭ $2^1/_2$ óre şi în timpulŭ căreia n'a rĕmasŭ nimicŭ nescormonitŭ în odaia bietului învĕţătorŭ, spre a afla »proclamaţiunĭ de ale României irredente," cărţĭ revoluţionare etc. Dér muncă zădarnică! căcĭ nimicŭ compromiţĕtorŭ n'au aflatŭ, spre marea durere a denunţătorului.

Iată dér, că persecuţinnea s'a estinsŭ preste totŭ loculŭ şi că rĕulŭ în locŭ de a decresce, se totŭ mai măresce.

Mulţămită »moderaţilorŭ," »prudenţilorŭ« etc...., cari urmărescŭ politica de »împăcăciune,« căcĭ pre tótă ḑiua se potŭ convinge, că ne apropiămŭ cu paşĭ giganticĭ de perpetua „frăţietate«!......

Cu durere însĕ trebue sĕ mărturisimŭ din cele ce se petrecŭ, că pentru Românŭ nu-i lege, nu-i dreptate în acéstă patriă!

Spre ilustrare Vĕ alăturŭ şi o copiă din ordinulŭ de susŭ. *Olténulŭ.*

Nr. 5518[1885

bf.

Dlui învĕţătorŭ Nicolau Popŭ în Voila

In contra învĕţătorului din Voila Nicolau Popŭ, născutŭ în Tohanŭ, intentându-se acusă criminală pentru vĕtĕmarea de Maiestate, nefidelitate, revoltă şi agitaţiă s'a ivit necesitatea, perchisiţiunii domiciliare şi personale. Cu executarea ei se concrede subjudele reg. Iuliu Apathi şi se trimite în comuna Voila, aşteptându-se raportŭ despre resultatŭ, deórece se suspectéză că în posesiunea învĕţătorului Nicolaus Popŭ se află scrisorile compromiţĕtóre din cestiune.

Ca scriitorŭ se exmite diurnistulŭ Andreiu Bálint.

Despre acésta se încunosciinţează şi învĕţătorulŭ Nicolau Popŭ.

Judecătoria reg.

Făgăraşŭ, 16 Septemvre 1885.

Dominic Gal m. p.
subjude reg.
conducĕtorulŭ judecătoriei.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ «Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 22 Septemvre — Ministrulŭ de comerciu a opritŭ d'a se mai importá din România viţe de vii, strugurĭ, póme şi alte plante de totŭ felulŭ, afară de plantele ce servescŭ de leacŭ.

BUCURESCI, 22 Septemvre. — S'a semnalatŭ trecerea în *Bulgaria* a unui numĕrŭ mai mare de *voluntarĭ ruşĭ.*

TATRA, 22 Septemvre. — Maiestatea Sa a sositŭ aḑĭ diminéţă în gara festivŭ împodobită. După ce a fostŭ salutatŭ de ministrulŭ honveḑilorŭ Fejervary, regele merse neamânatŭ pe câmpulŭ de manevre asistândŭ la esercitiile cavaleriei de honveḑĭ. La améḑĭ a plecatŭ la Viena.

ROMA, 22 Septemvre. — In oraşele siciliane e mare turburare deórece poporaţiunea ar vrea sĕ împedece orice comunicaţiune cu Palermo. La gara din Licato mulţimea n'a voitŭ sĕ concédă ca trenulŭ sĕ între în gară. Poliţia a intervenitŭ, cu care ocasiune se încăierară poliţiştii cu ómenii din poporŭ şi fură ucise două persóne.

CONSTANTINOPOL, 22 Septemvre. — Ḑiarulŭ „Turquie" anunţă că **Turcia s'a hotărîtŭ sĕ intervină în Rumelia orientală.**

DIVERSE.

Nasofonia. — O artă nouă s'a născutŭ, spune »Voltaire.« Nasofonia este arta de a cânta bucăţĭ din operă cu nasulŭ. Inovaţiunea ne vine din Italia. Mai mulţĭ tinerĭ din Civita-Vechia au fundatŭ unŭ cercŭ de *nasomanĭ.* Pentru a face parte din elŭ, candidatulŭ trebue sĕ scie sĕ cânte cu nasulŭ aria „Au clair de la lune"« In câte-va lunĭ, membrii acestui cercŭ au făcutŭ progrese surprindĕtóre. Mai mulţĭ dintre ei cântă deja marşulŭ din Aida dintr'unŭ capŭ într'altulŭ. »Trovatorele« este în studiu. Din nenorocire, numai bucăţile principale au putută fi interpretate până acum în modŭ satisfăcĕtorŭ. Se speră multŭ în efectele frigului şi alŭ brumeloŭ din Nomvre. Atuncĭ, în adevĕrŭ, guturaiurile vorŭ face pe nasomanĭ sĕ aibă succese seducĕtóre. Nădăjduimŭ că în curêndŭ se va înfiinţa şi la Conservatorŭ o clasă de *nasofoniă.*

* *
*

Unŭ duelŭ între femei. — Două dómne dela Roma, ambele june şi frumóse, se certaseră şi conveniră a se bate în duelŭ la 25 Augustŭ în valea dela Mertola. După ce secundantele lorŭ le arătară locurile şi deteră combatantelorŭ pistólele încărcate în mână, una din ele, signora Grinaldi, uitându-se ţintă la adversara sa, lăsă sĕ'i pice arma şi se îngălbeni. Secundantele, bănuindŭ unŭ leşinŭ, alergară spre dênsa informându-se de causa acestei purtărĭ ciudate. Atuncĭ signora Grinaldi esclamă cu o voce înecată în lacrămĭ: »Nu vedeţĭ ce frumseţe de rochiă pórtă adversara mea?!« In locŭ d'o schimbare de glónţe, satisfacţiunea se dete prin comunicarea adresei croitoresei.

*
* *

O nouă sectă. — La Bâle (Elveţia) s'a deschisŭ acum de curênd o casă de publicitate a »Adventiştilorŭ ḑilei a Şeptea.« Unŭ corespondentŭ alŭ ḑiarului »Allgemeine Schweizer-Zeitung« îi trimite nisce ciudate amĕnunte privitóre la organisarea acestei case. Secta Adventiştilorŭ îşĭ are sediulŭ în Statele-Unite, şi numĕră mai multe case de felulŭ acesta. Scopulŭ sĕu religiosŭ este d'a pregăti pe ómenĭ pentru întórcerea lui Christ, pe care o credŭ fórte apropiată, şi d'a face sĕ se observe sfinţirea Duminecei. De aci, numele de »Adventiştii ḑilei a Şeptea.« Ei facŭ pentru secta lorŭ o propagandă dintre cele mai active.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.55
Rentă de hârtiă 5%	91.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50
Bonurĭ rurale transilvane	100.75
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.75
Renta de hărtiă austriacă	83.45
Renta de arg. austr.	82.95
Renta de aurŭ austr.	108 90
Losurile din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	867.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285 50
Act. băncei de creditŭ austr.	284.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 90
Napoleon-d'orĭ	9.94
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.65
Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 8 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89	90
Renta rom. amort. (5%)	93¾	94¼
» convert. (6%)	89	90
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30½	32½
Credit fonc. rural (7%)	102½	103½
» „ „ (5%)	87½	86
» » urban (7%)	99¼	100
» » » (6%)	92½	93¼
» » » (5%)	84¼	84¾
Banca naţională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	11.½	11.
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Septemvre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.82	Vênd.	8.84
Argint românesc	»	8 75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.90
Lire turcescĭ	»	11.12	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.88
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Nr. 979—1885. (3—3)

Publicaţiune.

Din partea primăriei comunale Voila se publică, cumcă dreptulŭ de vamă dela podulŭ de preste Oltŭ între comunile Voila şi Ciucuşorŭ pa anii 1886, 1887 şi 1888 se va esarenda în 6 Octomvre 1885 a. a. la 10 óre la cancelaria comunală din Ciucuşorŭ în licitaţiune publică.

Preţulŭ estimăreĭ este 2000 fl. v. a. şi voitorii de a licita au sĕ depună unŭ vadium de 10%; celelalte condiţiunĭ de esarendare se potŭ vedea la cancelariile comunale din Voila şi Ciucuşorŭ.

Voila în 15 Septemvre 1885.

Primăria comunală.

Samoilŭ Soborŭ, *primarŭ.*

Daniilŭ Şerbanŭ, *notarŭ cercualŭ.*

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a lei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5 56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedină	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.03	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.33	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.30	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI Braşovŭ